

14 ta' April, 1964

Imhallas:

Onor. Edoardo Magri, LL.D.

Robert Butler

versus

Anthony Camilleri O.B.E. noe

Uffiċjal Pubbliku — Impjegat tal-Kuruna — Kompetenza

Għandu jfittges uffiċjal pubbliku min lilu tiġi f'data kariga mill-Gvern u minn organu tal-Istat, fl-interess tal-Istat u minnu dipendenti u in bażi għal dan il-kriterju, għe wkoll ritenut uffiċjal pubbliku il-perit gudiżzarju, għalkemm il-kariga tiegħu hija limitata għall-espletament ta' dmir partikolari.

Ir-relazzjonijiet bejn il-kuruna u l-impjegat huma purament volontarji da parti tal-kuruna u l-impjegat m'għandux dritt jairzi kontra l-kuruna lanqas jekk ikun interojena kuntratt speċifiku.

In-nomina tal-funzjonarji pubbliċi hija att maġestatiku u eżerċitat mill-kuruna "Jure imperis" u kwindi hija ta' analogja natura r-rimunerazzjoni tal-impjegat li tiddependi minn dik in-nomina. Għalhekk anki taht dana l-aspett, l-att tal-kuruna mhux sindakabbli mit-Tribunali jekk ma jifgħz pruvat li sar mingħajr awtorità jew bl-forma preskritta.

Il-Qorti, rat l-att taċ-ċitazzjoni li bih l-attur — premissi d-dikjarazzjonijiet meħtieġa u mogħtija l-provvedimenti oportuni, peress li l-konvenut nomine kien innomina lill-attur bhala 'motor vehicle valuer' fid-Dipartiment tad-Dwana, u dana mis-sena 1955 sas 1962 (Dok A); u peress li l-konvenut nomine beda jhallas lill-attur hmistax il-xelin (15/-) għal

kull stima ta' karozza u nofs lira (10/-) għal kull stima ta' motorcycle u oġġetti affini, liema hlas kien jinkludi l-ispejjes li kien jinkorri l-attur, u peress li l-attur, meta ttenda li l-konvenut nomine ma huwiex qiegħed iħallsu skond il-ligi u kif kien jixraq, ipprotesta u informa lill-konvenut nomine li kien qiegħed jirċevi l-pagament taħt protesta — talab li jiġi dikjarat u deċiż minn dina l-Qorti li r-rimunerazzjoni għall-istimi ta' karozzi, motorcycles, etc., mħallsa lill-attur ma kienetx adegwata u skond il-ligi — b'riserva għal kull azzjoni apettanti lill-attur għad-differenza bejn il-hlasijiet lilu magħmula u dawk li realment kienu lilu dovuti, bl-ispejjes.

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur u n-nota tax-xhieda tiegħu, kif ukoll id-dokumenti prodotti maċ-ċitazzjoni;

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tal-konvenut nomine li biha jgħid illi l-attur dejjem aċċetta l-pagamenti relativi għas-servizzi tiegħu. Fil-fatt anki l-predeċessur tiegħu kien jithallas fuq l-istess bażi; illi huwa veru illi l-attur diversi drabi talab awment lill-konvenut iżda kull darba dan kien iġhidlu illi ma kienx dispost jagħtih awment, u ciononostante dan, l-attur kompli bil-kariga tiegħu. Il-konvenut avża lill-attur illi jekk huwa ma kienx preparat jaċċetta l-pagamenti kif kienu qed isirulu, ma kellux bżonn aktar tas-servizzi tiegħu u fil-fatt ma qabbdux aktar biex jagħmillu, jew aħjar iġhinu, fl-istimi relativi tal-vetturi. Għalhekk id-domanda attriċi hija infondata fil-fatt u għandha tiġi miċhuda bl-ispejjes kontra l-attur.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet ulterjuri tal-konvenut nomine li biha qal li l-attur kien imħallas minn fondi pubbliċi u għalhekk, fl-kwalsiasi każ, l-attur bhala uffiċjal li kien impjegat mal-Gvern m'għandux azzjoni kontra tiegħu, u l-Qorti tibqa' inkompetenti imħabba difett ta' ġuridizzjoni li li tiegħu konjizzjoni tal-pretensjoni tal-attur;

Ikkunsidrat:

Fuq il-pregudizzjali tan-nuqqas ta' guriidizzjoni ta' ding i-Qorti, ghandu jigi rilevat qabel xejn, li l-konvenut nomine b'avviz mahrug mill-Gazzetta tal-Gvern No. 10679 tat-23 ta' Settembru, 1955, kien iddikjara li jircievi applikkazzjonijiet "for the services of a motor vehicle expert valuer", u li n-nomina kellha tkun valida ghal sena mill-gurnata li jkun hekk gie nominat, u tkun suggetta li tsta' tigi rinnovata wara kull perjodu iehor ta' tnax il-xahar. Irrizulta li l-attur kien gie nominat stimatur fis-sens ta'n-notifikazzjoni governativa fuq riferita u baqa' ghal dak iz-zmien kollu, sakemm gie licenzjat, jircievi bhala kumpens ghas-servizzi tieghu rata ta' kumpens fissa ta' hmistax il-xelin (15/-) ghal stima ta' karozza, u ghaxar xelini (10/-) ghal stima ta' motorcycle.

Ikkunsidrat:

Li l-attur qiegħed jippretendi revizjoni tal-imsemmija rati, ghaliex ma kienx jaf li dawna kellhom ikunu bazati fuq il-Kodiċi Kummerċjali Kap. 17 Tariffa III u Tariffa I para. 2, tal-Government Notice 35, tal-1953, u li meta sar jaf beda jircievi l-hlas ghal kull stima li kien jagħmel taħt protest.

Ikkunsidrat:

Li l-attur mhux qiegħed jeskludi li meta huwa kien qiegħed jithallas mill-konvenut nomine dana kien qiegħed isir in vista tal-"appointment" li kien irċieva mill-Gvern, biss il-kontestazzjoni tieghu hija motivata mill-konsiderazzjoni li, allavolja huwa accetta li jirrendi dawna s-servigi lill-Gvern, huwa ma tilifx id-dritt li jirreklama quddiem il-Qorti Civili, dik id-differenza li kienet tisthoqqlu skond it-Tariffi minnu ga fuq riferiti;

Ikkunsidrat:

Li in forza tal-imsemmija nomina u għaż-żmien li kellu jibqa' jservi l-Gvern f'dik il-kapaċità l-attur kien funzjonarju pubbliku, fis-sens li kien jiġi kkunsidrat għal fini tal-kariga lilu konferit, bhala uffiċjal pubbliku, li kien qiegħed jaqdi ċerti dmirijiet fl-interess tal-pubbliku, bhala awżiljaru tad-Dipartiment tad-Dwana; u għal dawna s-servizzi kien qiegħed jirċievi l-kumpens fuq speċifikat;

Ikkunsidrat:

Li l-Qrati tagħna fin-nuqqas ta' legiżlazzjoni lokali apposita, kostantement irrikorrew għall-prinċipju enunċjati fid-Dritt Kostituzzjonali Inġliż, il jiddefinixxi l-persuna tal-impjegat pubbliku "everyone who is appointed to discharge a public duty, and receives compensation in whatever shape, whether from the Crown or otherwise" (Stroud's Judicial Dictionary, Vol. III "Public Officer"); u dawna l-funzjonarji josserva Francesco Contuzzi (Trattato do Dto, Costituzionale, p. 499) "hanno la responsabilità, che produce un complesso di conseguenze giuridiche; è la responsabilità Civile tanto verso lo stato quanto verso i terzi"; u dina r-responsabilità hija korrelativa għall-indoli tal-funzjoni li għandu jwettaq kwalunkwe individwu li jinsab għaliha inkarigat mill-Kuruna, anki jekk mhux bhala impjegat dirett u regolari. Infatti, l-istess awtur, fuq l-iskorta ta' dana l-konċett, ikompli jiddefinixxi l-uffiċjal pubbliku: "An officer who discharges any duty in the discharge of which the public are interested, more clearly so if he is paid out of a fund provided by the public". Dina l-figura ta' uffiċjal pubbliku tirrikorri wkoll fid-definizzjoni enunċjata fl-art. 91 tal-Kodiċi Kriminali, fejn tra altro, jingħad li "the general expression "public officer" includes...All such persons as are lawfully appointed to administer any part of the executive power of

the Government, or to perform any other public service imposed by law, whether it be judicial, administrative or mixed". Dana l-artikolu gie intepretat *fi-sens* li ghandu jit-gies ufficjal pubbliku min lilu tigi fdata kariga mill-Gvern u minn organu tal-Istat, fi-interess tal-Istat u minnu dependenti (Kollez. XXXIV, IV? 966); u in basi ghal dana l-kriterju, gie wkoll ritenut ufficjal pubbliku l-perit gudizzjarju, ghalkemmil-kariga tieghu hija limitata ghall-espletament ta' dmir partikolari (Kollez. XXXI, P. I, Sez. II, 491; XXXIV, IV, 972, Sent. Kom. tal-14 ta' Jannar, 1937 in re "Beltram Camilleri vs Giovanni Gatt").

Ikkunsidrat:

Li xejn ma jiswa li l-attur mhux impjegat regolari fis-servizzi Civili, ghaliex fit-termini tan-nomina huwa gie msejjah jaqdi d-Dipartiment tad-Dwana biex ighin bhala espert lill-istess Dipartiment fil-kompitu tal-fissazzjoni tad-dazju imponibbli fuq il-karozzi li jidhlu Malta ga wzati, u bhala tali kien qiegħed jaqdi servizzi pubbliku fi-interess tal-Kuruna. Issa, huwa pacifikament accettat il-principju mill-Qrati tagħna, li r-rapport bejn l-istat u l-impjegat hu unilaterali, u mhux kontrattwali, u minnu ma titnissilx bejniethom reciprocity ta' drittijiet u doveri (Kollez. XXI, I, 433; XXVI, I, 402).

Ikkunsidrat:

Li, dana l-principju jgib mieghu konsiderazzjoni ohra, li r-relazzjonijiet bejn il-Kuruna u l-impjegat huma purament volontarji da parti tal-Kuruna, u l-impjegat m'ghandux dritt jagixxi kontra l-Kuruna, l-anqas jekk ikun intervjena kuntratt specifiku: "a petition of right cannot be brought by them to recover pay, pension, or other sums to which they claim to be entitled for their services" (Hals-

bury, "Laws of England", Vol. IX, "Crown Practice", para. 1179, page 692 Hailsham Edit. Empire Digest Vol. 16 No. 357 page 240; Kollez XL, II, 721). L-attur, bil-fatt biss li *assuma* dana l-inkarigu assoggetta ruhu għad-diskrezjoni tal-Gvern anki dwar il-fissazzjoni u *ħlas* tal-kumpens tiegħu: "Such servants are wholly dependant or remuneration, on the will of the Crown, or the judgement of those to whom competent authority may be, in that respect, delegated." (Empire Digest, Vol. 38, para. 1031, page 139).

Ikkunsidrat:

Li, għandu inoltri, jiġi rilevat li n-nomina tal-funzjonarji pubbliċi hija att majestatiku u eżerċitat mill-Kuruna "Jure imperii", u kwindi hija ta' analoga natura r-rimunerazzjoni tal-impjegat li tiddependi minn dik in-nomina. Għalhekk anki taht dana l-aspett, l-att tal-Kuruna mhux sindakkabli mit-Tribunali, jekk ma jiġix pruvat, — dak li mhux il-każ — li sar mingħajr awtorità jew bil-forma preskritta. (Kollez. XXVI, I, 164, XXIX, II, 1085).

Għal dawna l-motivi:

Tiddeċiedi billi tilqa' l-pregudizzjali tal-konvenut nomine, u tiddikjara ruħha inkompetenti mħabba difett ta' gursdizzjoni, biex tiehu konjizzjoni tal-pretensjoni tal-attur. Bl-ispejjes kontra l-attur.

